

HÄMEEN HIPPOS MIEMEN IÄSSÄ

Marraskuussa 1948, kun Juho Kusti Paasikivi oli ensimmäistä kauttaan tasavallan presidenttinä ja ori Eri-Vili toista kauttaan Suomen ravikuninkaana, kokoontui joukko hevoshenkisiä hämäläisiä perustamaan Hämeenlinnan seudulle yhdistystä, jonka tärkeimmäksi tavoitteeksi määriteltiin "raviurheiluharrastuksen sekä siihen liittyvän hevoskasvatuksen ja -jalostuksen edistäminen".

Näin syntyi se yhdistys, jonka toiminnan 40-vuotisuutta nyt juhli-
taan.

Asiakirjoista ilmenee, että perustajajäseniä oli kaikkiaan 57.

Hämeen Hippoksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin eläin-
lääkäri Väinö Kaisla.

Muut perustajajäsenet olivat Eelis Niskanen, A.F. Leismala, Jus-
si Anttila, Erkki Perheentupa, Erkki Olkinuora, Altti Paturi, Viljo
Paakkala, Pentti Havanto, Osmo Sillantaka, Jalmari Lotti, Ville Heik-
kilä, Mikko Kaloinen, Hugo Sipilä, Sulo Sariola, Lauri Lahti, Justus
Fredriksson, Kalle Leipälä, Hannes Retulainen, Mikko Katajainen, Niilo
Salminen, Väinö Virtanen, Artturi Lehtonen, A. Pykälä, Antti Juutila,
Lauri Leipälä, Aug. Jarmunen, Aug. Ylitalo, Eino Vilkki, Uno Sinkki-
lä, Yrjö Perheentupa, Lauri Katras, Heikki Ingman, Johan Kaloinen,
Ville Holstila, Viljo Iisakkila, Jalmari Viitanen, Matti Kerälä, K.
Aalto, Eero Lunnikivi, Hj. Salo, Oy Korpimaa, Väinö Eskola, Keskus-
Autola Oy, Evert Launiala, Aug. Puttinen, Kustaa Sipilä, Einari Pent-
tilä, Janne Räväsmäki, Hankalan tila, Ensio Talola, Antti Kirjavainen,
Matti Hakkola, M. Heinonen, Eetu Tuominen, Lauri Anttila ja Viljo
Tuokko

Vielä 1940-luvun lopulla ja 1950-luvun ensimmäisinä vuosina ajettiin Hämeen läänin pääkaupungissa Hämeenlinnassa hevosilla kilpaa. Ajot järjestettiin talvisin. Rata aurattiin Vikmaninlahden - vanhan maineikkaan valtionajojen näyttämön - jälle.

Tuore tulokas Hämeen Hippos lähti antaumuksella leikkiin mukaan ja puuhasi kilvanajoihin useampiakin palkintoja hyvien hevosten ja taitavien narumiesten tavoiteltaviksi.

Noina vuosina kilpailtiin mm. Keskinäisen Hämeen Vakuutusyhtiön hopeapokaalista, Kansallis-Osake-Pankin kiertopalkinnosta ja Hämeen Vakuutuksen kiertopalkinnosta.

Pitemmälle 1950-luvulle ehdittäessä loppui ravaaminen Vikmaninlahdella ja aivan hilkulla oli myös loppua Hämeen Hippoksen itsenäinen taival.

Yhdistystä oltiin hyvää vauhtia sulauttamassa eteläiseen naapuriinsa Riihimäen raviseuraan mutta tämän hankkeen onnistuivat yhdistyksen "toisinajattelijat" sentään torpedoimaan.

Rataa ei saatu mutta

saatiin sentään talli

Jo alkujaan löytyi Hämeen Hippoksen säännöistä pykälä, jonka mukaan yhdistys tulee tarkoituksensa toteuttamiseksi myös ylläpitämään kotipaikkakunnallaan Hämeenlinnassa ravihevosten valmennustallia.

Kun Vikmaninlahdella kilpaileminen lopahti eikä ajatus kesäradan saamisesta isommin innostanut Hämeenlinnan seudun hevosmiehiä ja -naisia, ryhdyttiin katselemaan otollista valmennustallin paikkaa.

Hyvään hämäläistyyliin jätettiin turha kiire pitämättä. Niinpä valmista alkoi syntyä vasta 1970-luvulla. Väli vuosina oli yhdistyksen toiminta niin vähäveristä, että 1970-luvun alkuvuosina puhuttiin taas ponnekkain äänenpainoin toiminnan lakkauttamisesta.

Vuonna 1973 synnytti Hämeen Hippoksen hallitus merkittävän periaatepäätöksen. Päätettiin perustaa Hämeenlinnaan oma ravihevosten valmennuskeskus.

Asiaa hoitanut työvaliokunta neuvotteli useaan otteeseen Hämeenlinnan kaupungin edustajien kanssa. Useita vaihtoehtoja läpikäytyään työvaliokunta päätyi kannattamaan tulevan tallin sijoituspaikaksi kaupungin omistamaa keskustan länsipuolella sijaitsevaa Kiltin tilaa Sammontien varressa.

Kaupunki vuokrasi Kiltin tilan talli- ja navettarakennuksen Hämeen Hippokselle maaliskuussa 1974. Samalla yhdistykselle myönnettiin oikeus käyttää valmennustoiminnassa tarpeellista maa-aluetta.

Tilat kuunnostettiin pääasiallisesti talkoilla.

Valmennustalli aloitti toimintansa huhtikuussa 1974. Tallin ensimmäiseksi valmentaja-vuokralaiseksi valittiin Kaarlo Rutasalo Vantaalta.

"Ruta-Kallen" jälkeen ovat Sammon tallilla valmentaneet hevosia Pekka Tuomola, Hannu Tuomela, Erkki Lindqvist ja Päivi Sture, tallin nykyinen emäntä.

Eläinlääkäri Kaislan jälkeen ovat Hämeen Hippoksen puheenjohtajina toimineet talousneuvos Altti Paturi, joka tehtävästä luopuessaan vuonna 1974 valittiin yhdistyksen ensimmäiseksi kunniajäseneksi ja kunnia-puheenjohtajaksi sekä Harry Tast, Olavi Salminen, Viljo Helminen ja Voitto Nurminen. Nurminen toimii puheenjohtajana edelleen.

Uusia piirteitä yhdistyksen toiminta sai Viljo Helmisen puheenjohtajakautena 1980-luvun alussa, jolloin herätettiin henkiin hämeenlinnalaisen hevosnäyttelyjen perinne sekä raivattiin Sammon tallin tuntumaan hevosten harjoitusravirata.

Ensimmäinen tamma- ja varsanäyttely järjestettiin Sammon tallilla vuonna 1982.

Parhaita on palkittu

Vuonna 1974 otettiin käyttöön hauholaisen Hannu Lakeen suunnittelema Hämeen Hippoksen punavalkoinen viiri. Viiriä on määrä käyttää perinne-esineenä sekä tunnustuksen osoituksena ansiokkaasta toiminnasta yhdistyksen tarkoitusten hyväksi tai merkittävistä saavutuksista raviurheilun saralla.

Ensimmäiset kolme viiriä luovutettiin vuonna 1975. Aivan ensimmäisen sai yhdistyksen monikymmenvuotinen jäsen, perustajajäsen ja kunniapuheenjohtaja talousneuvos Altti Paturi Janakkalasta. Toinen luovutettiin hauholaiselle rouva Eeva Tarrille ja kolmas yhdistyksen perustajajäsenelle Eero Lunnikivelle.

Samana vuonna valittiin Tarrin tallin tamma Sexy yhdistyksen toimialueen vuoden hevoseksi. Sexyn ohella piti Tarrin tallin värejä noina vuosina näkössä mm. tamma Puk Valentine.

Vuonna 1976 saivat viirinsä tamma Sirpaleen omistaja hattulalainen Pentti Juutila ja vuoden derbyvoittajan ori Asessorin kasvattajat janakkalaiset Mänenpään veljekset.

Asessori oli Hämeen Hippoksen alueen suurvoittajista - ns. klassisten suurkilpailujen voittajista - ensimmäinen mutta ei toki ainoa.

Seuraavat merkinnät löytyvät asiakirjoista vuodelta 1986, jolloin viiri luovutettiin Kalvolassa valmennustalliaan pitävälle Mauri Jaaralle hänen Streak T:llä saavuttamansa lämminveristen Suomen mestaruuden kunniaksi.

Vuonna 1987 palkittiin vuoden 1986 parhaina hevosina lämminveriori Golden Money Maker ja suomenhevosruuna Osuma. Viirit luovutettiin hevosten omistajille hämeenlinnalaiselle Heikki Virtaselle ja renkolaiselle Eero Salolle.

Hämeenlinnan seudun "kaikkien aikojen hevosena" voidaan erinomaisin perustein pitää hämeenlinnalaisen Tapio Järvensivun kotikasvattia ori Speedy Butchia.

Se osoitti huikeat lahjansa jo kolmivuotiaana ja lunasti kaikki siihen kohdistetut odotukset voittamalla nelivuotiskautenaan vuonna 1987 likipitään kaikki starttinsa ja huipentamalla voittokulkunsa Suuren Suomalaisen Derbyn arvokkaaseen ykkössijaan.

Tapio Järvensivulle luovutettiin Hämeen Hippoksen viiri tänä vuonna. Speedy Butch ei jäänyt laakereilleen lepäämään vaan ravasi tänäkin vuonna nivaskan voittoja, makeimman niistä Forssan orivaltikassa. Suur-Holola-ajossa Speedy Butch oli hyvä kakkonen häviten vain Black Laukolle.

Suur-Holloan voitto saatiin Hämeen Hippoksen toimialueelle jo vuonna 1983, jolloin suuret setelit korjasi Heikki Virtasen hevosmiesperheen ylpeydenaihe Guiding Star. Ori oli paljastanut luokkansa jo vuonna 1981 voittamalla mm. lämminverikriteriumin.

Kriteriumsankareita saatiin Hämeen Hippoksen alueelle jo edellisessäkin vuonna - 1980 - kun janakkalalaisten J. Puiston ja J. Viljasen H.J. Speed sosoittautui Suomessa syntyneen lämminveristen kolmivuotisikäluokan herraksi ja hidalgoksi.

Samana vuonna - siis 1980 - ylty suomenhevosten Kriteriumin voittajaksi hattulalaisen Risto Haakanan ori Kojo.